

1411-о заседание, 14-16 септември 2021 г. (Формат „Права на човека“)

Н46-10 Група Кехайов (жалба № 41035/98) и Нешков и други (жалба № 36925/10) срещу България

Преглед на изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека

Референтен документ
CM/Notes/1411/H46-10

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че тези дела касаят основно нечовешкото и унижително отношение към жалбоподателите поради пренаселеност и лоши материални условия на задържане в следствените арести, затворите и помещенията за задържане в структурите на МВР, или поради прилагането на прекалено строг пенитенциарен режим, както и липсата на ефективни средства за защита в това отношение;

По отношение на индивидуалните мерки

2. решиха да приключат разглеждането на делата *Иванов и други, Чобанов и Койрушки, Йорданов и Джелебов, Симеонови, Радев, Живко Господинов и други, Димитров и Рибов, Христосков*, по които не са необходими допълнителни индивидуални мерки, и приеха финална резолюция CM/ResDH(2021)189; решиха да продължи разглеждането на общите мерки, необходими с оглед тези дела, в контекста на делата *Кехайов, Нешков, Гавазов и Харакчиев и Толумов*;

3. приканиха властите да предоставят допълнителна информация относно индивидуалните мерки по отношение на жалбоподателите *Димитър Ангелов, Кормев, Погосян-Ахенобарб, Халил Адем Хасан*, както и на жалбоподателя *Колев* от делото *Петров и други*, като отговорят на въпросите, повдигнати в анализа на Секретариата и в документа H-Exec(2021)16;

По отношение на общите мерки

4. приветстваха трайните усилия на българските власти за борба с пренаселеността и подобряване на материалните условия на задържане, както и постигнатите положителни и значими резултати; насърчиха ги да продължат да изпълняват плановете си за обновяване и замяна на старите места за лишаване от свобода със съвременни, да се справят с остатъчната пренаселеност в пенитенциарните заведения, да осигурят достъп до санитарни помещения за всички задържани, по-специално в следствените арести, и да решат други проблеми, свързани с хигиената или състоянието на помещенията; приканиха ги да предоставят информация за мерките за избягване на нарушения, дължащи се, наред с другото, на периодичната сериозна пренаселеност в помещенията за задържане в полицейските управления;

5. отбелязаха с интерес, по отношение на медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода, постоянните усилия на властите за справяне с недостига на персонал и други недостатъци; отбелязаха обаче, че качеството на медицинското обслужване в системата на местата за лишаване от свобода остава незадоволително; отбелязаха с интерес намерението на властите да преразгледат и финализират до м. април 2022 г. стратегията за адекватна медицинска грижа в затворите, разработена с помощта на Съвета на Европа, като вземат предвид препоръките, дадени преди това от Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или

унизително отнасяне или наказание (КПИ), и ги приканиха да приемат преразгледаната стратегия незабавно;

6. по отношение необходимостта да се гарантира, че „специалният режим“ не се прилага по-дълго от необходимото, приветстваха информацията, че повече лишени от свобода, изтърпяващи наказание доживотен затвор, вече се настаняват извън зоната за повишена сигурност; приканиха властите да предоставят информация за практиката на началниците на затворите и съдилищата по приложението на „специалния режим“ (причини за неговото запазване или промяна); приканиха ги също така да развият режима/режимите, прилаган/и в зоната за повишена сигурност, в светлината на препоръките на КПИ, или да предоставят допълнителна информация, показваща, че прилагането им осигурява достатъчно човешки контакти и физически и смислени дейности, както и да разработят или предоставят информация за съществуването на инструменти за намаляване на изолацията на лишените от свобода, които се считат за неподходящи за настаняване извън тази зона;

7. призоваха властите да приемат незабавно законодателни мерки, за да се прекрати автоматичната изолация, без индивидуална оценка на риска, на задържаните под стража лица, обвинени в престъпления, наказуеми с доживотен затвор или с лишаване от свобода за повече от 15 години;

8. припомниха, че Европейският съд е приел, че вътрешноправните средства за защита, въведени в изпълнение на пилотното решение по делото *Нешков*, могат да се считат за ефективни; отбелязаха с интерес намерението на властите да извършат анализ на средствата за защита до м. април 2022 г. и ги приканиха да предоставят допълнителна информация за тяхното функциониране; що се отнася до компенсаторното средство за защита, ги приканиха да предоставят допълнителна информация за въздействието на мерките за повишаване на осведомеността, насочени към осигуряване на адекватни обезщетения за вреди;

9. по отношение на превантивното средство за защита, отбелязаха, че все още е необходим допълнителен напредък в подобряването на условията на задържане, за да се гарантира, че то може да функционира правилно във всички ситуации, и приканиха властите да предоставят информация относно съдебната практика по отношение на исканията на затворници, държани в зоната за повишена сигурност, за прекратяване на прекомерната изолация или липсата на физически дейности или разяснения относно промените, които могат да бъдат направени, за да се сложи край на такива ситуации; също така ги приканиха да предоставят допълнителна информация относно правните последици от съдебния контрол на решението на началника на затвора да продължи прилагането на специалния режим и относно всяка взаимовръзка с превантивното средство за защита;

10. по отношение на достъпността на вътрешноправните средства за защита, насърчиха властите да гарантират, че задържаните лица имат достъп до съответните нормативни актове и да предоставят допълнителна информация относно съдебната практика по отношение на освобождаването от съдебни такси и разноски, правната помощ и ситуациите, в които възниква задължение за заплащане на юрисконсултско възнаграждение;

11. изискаха от властите да предоставят информация до 30 септември 2022 г. в отговор на посочените по-горе въпроси, както и на по-подробните въпроси, повдигнати в документа Н-Ехес(2021)16.